

Yamaçparaşütü İle İlgili Terimler
Eğitim Ders Notu

Yamaçparaşütü İle İlgili Terimler

“Bu dokümandaki içerik internet ortamından alınmış olup düzenleme çalışmaları devam etmektedir. Bazı terim ve açıklamalar yetersiz olup geliştirilecek ve düzeltilecektir.”

Teknik Terim	Açıklama
Ağırlık aktarma	Vücut ağırlığının kanadın bir tarafına verilerek verimli dönüş veya salınımı durdurma müdahalesi.
Aerodinamik	Akışkanların katı yüzeyler üzerindeki etkilerini inceleyen bilim dalı.
Airfoil	Aerofoil hava akışına uygun kanat.
Aktif Pilotaj	Pilotun havayı, kendi pozisyonunu ve kanadın hareketlerini sürekli takip ederek gelişen ani durumlara hazırlıklı olması ve gerekli reaksiyonları hızla uygulamasıdır. Aktif pilotaj yapan bir pilot yaşanabilecek olumsuz birçok durumu oluşmadan engelleyebilir.
Alçak Basınç	Siklon 1013 milibardan daha alçak olan basınçlı, ülke ebatlarında hava kütlesi. Saatin tersi yönde rüzgârlar eser. Ülkemizin batısına güney batıdan girer. Lodos getirir. İrtifa bulutlarıyla sıcak ve nemli hava getirir. Ülkemizin güney ve güney doğusuna güneydeki alçak basıncın büyümesi ile etki altına alır. Uçması keyifli değildir.
Alfimetre	GPS veya barometrik (basınç verisi) veriyle yükseklik ölçen cihaz.
Anabatik Rüzgâr	Güneşin bir tepenin ya da dağın bir tarafını güçlü bir şekilde ısıtması sonucu oluşan ve yamaç yukarı esen yerel rüzgârdır.
Anemometre	Rüzgâr ölçen alet.
Anti Siklon	Barometre basıncının 1013 milibardan yüksek olduğu atmosfer sahalarıdır. Antisiklonunda basınç, merkezden dışarıya doğru azalır. Kuzey yarım kürede bu bölge rüzgârları saat yönüne döner.
Apex İpi	Kubbe tipi yedek paraşütün açılmasını sağlayan, kubbenin ortasına giden, diğerlerine göre genelde daha kalın olan ip. Yerde sürüklenmelere karşı bu ip çekilerek yedek paraşüt söndürülebilir.
Aski İpleri	Rabit halkalarından çıkarak yukarılara doğru çatallanarak çoğalan bu yapısı sayesinde yükü kana da dağıtan iplerdir. Kevlerden yapılırlar ve her biri 100 - 150 kg ağırlığı taşıyabilirler.
Aşırı Oluşum	Bulutlar aşırı gelişirse veya gökyüzü bulutlarla kaplanırsa
Arka Kolon Kontrolü	Frensiz uçuş veya hız uygulandığında kanadın verimli kontrolü için en arkadaki kolon (C veya C-D) kavranıp buradan kumanda edilmesi. Fren ipi kopmalarında kurtarıcı taktik.
Ard Arda Kapanma	Kaskat, bir kapanmayı diğer bir kapanmanın takip etmesi. Genellikle uygunsuz fren kullanımında veya ıslak kanatla olur. (Cascade)

Versiyon 1.3 / Sayfa 1

Teknik Terim	Açıklama
Arka Rüzgârla Uçuş	Rüzgârın esiş yönünde uçarak uçuş mesafesinin artırılması. (343 km'lik son Türkiye rekorunda ortalama hız 53 km/s iken rekor günü uçanlar sıklıkla 80km/s 'i geçen yer hızlarını görmüşlerdir.)
Atmosferik Kararsızlık	Konvektif kararsızlık ta denir. Yerdeki hava parçasının ne kadar yükselebileceğini gösterir. İrtifada havanın giderek soğuması karasız bir atmosferik yapıyı gösterir. Yerdeki hava parçası yükseldikçe dengeye gelemeyecek ve yükselmeye devam edecektir. Çok kararsız bir atmosfer yağmur bulutları ve kümülönimbus bulutu oluşturmaya gebe dir. Lift index ile gösterilir. -3 ile -5 arası mesafe uçuşu için iyidir.
At Nalı	Kanadın tam stol veya önden kapanma gibi deforme olduğu ve orta kısmının uçmadığı durumda kanat uçlarının öne doğru at nalı yapma durumudur.
Balast	Sert termikli havada ya da kana da göre hafif olduğumuz durumda kullanılan içi su dolu torba.
Bastırıcı	Uçuş sırasında kanadın normalden daha fazla irtifa kaybetmesine neden olan hava olayı. Diğer bir tabirle termiğin tam tersi yani aşağı doğru olan hava akımı.
Bulutların Gün Akışı	Gün içinde bulutların yaşam döngüsündeki değişim
Bulut Uçuşu	Bulut içine girerek yapılan uçuş şeklidir. Önerilmez ve birçok organizasyonlarca yasaktır.
Bulut Caddesi	Bulutların bir hat boyunca sıralanmasıdır.
Bulut Çekimi	Güçlü, tutarlı, geniş alanda ve pürüzsüz olarak bulut tabanına yakın olup bulut içine doğru devam eden kaldırıcı akımdır. Güçlü termiklere benzerdir ve bazı durumlarda spiral yapmak bile alçalmaya yeterli olmaz.
Bulut Tabanı	Bulut tabanı alçak olduğunda o gün verimsiz olabilir. Nem oranı ile çok yakından ilişkilidir ve nemli havada alçakta oluşacaktır. Skew T grafiklerinde (sıcaklık - yükseklik) iki çizginin en çok yaklaştığı yerdir.
B Klon Stolu	B kolonlarına bağlı iplerle kanadın deforme edilmesi sonucu uygulanabilen hızlı irtifa kaybetme yöntemi, bu yöntem kanat içine hava girişini engeller.
Cephe	Birbirinden sıcaklık ve dolayısıyla nem ve basınç açısından farklı olan iki devasa hava kütle sinin keşişim bölgesine denir.
Coriolis Etkisi	Rüzgârın ülke büyüklüğünde alanı kat ederken Dünyanın dönmesi ile yönünü doğuya çevirmesidir.
Çökme Hızı	Kanadın 1 saniyede ne kadar alçaldığıdır. En B kanatlar ortalama 1,2 metre / saniye çökme hızına sahiptir. Aynı anda hızı 36 km/saat olan bir

Teknik Terim	Açıklama
	kanadın metre/sn olarak hızı 10 m/sn'dir. Süzülüş oranı ise 8,3 olacaktır. Bu hesaplama mükemmel şartlar da geçerlidir.
Çöl Rüzgârı	Çok kuru, genellikle tozlu, gün içinde büyük sıcaklık değişimlerine sahip olan, hamsin, harmattan, samyeli, samum gibi çöllerde esen rüzgarlar
Dağ	Enine göre boyu yüksek 500 metreden yüksek kara yükseltisi
Dalaz	Yerden birkaç on metre yükselen, etraftan alıp yükselttiği toz ve çöple görünür hale gelen girdap, anafor. Sıcak havanın yüksekteki soğuk havaya fıtıklaşarak yükselmeye başlaması ve sonra kaynağını yere indirip yerdeki çok sıcak havayı hızla yükselmesiyle, ardında yerde kalan hayali boşluğun çevreden gelen hava ile çarpışarak ve dönerek yükselmesi.
Dağ Uçuşu	Dağlık arazide veya tepelerin ovayla birleştiği çizgi boyunca uçuş. Genelde yan rüzgarla yapılır.
Dağ ve Vadi Rüzgârı	Gündüzleri vadilerin daha hızlı ısınması, geceleri ise dağların daha hızlı soğumasından ötürü günlük çevrimsel, sırasıyla vadiden dağa ve dağdan vadiye doğru konvektif hava akımları.
Deklanşör	Yedek paraşütümüzü çıkarıp atmak için kullandığımız genellikle kırmızı renkteki kol
DHV	Yamaç Paraşütü Federasyonu. Sertifikasyon ve standardizasyon için yine Alman LTF sistemini kullanılmasını önerir. Avrupa Normu adıyla EN A-B-C-D sertifikasyonuna göre çok ayrıntılı ve çok çok daha güvenilirdir. 2008 yılında Yamaç Paraşütü Üreticileri Birliği DHV sisteminin LTF olarak anılmasına karar vermiştir.
Düz Üçgen Uçuşu	Üçgen şeklinde mesafe uçuşu ancak üçgenin bir bacağı toplam uçuşun %15'inden az olamaz ve en uzun bacağı %45'inden uzun olamaz. Böyle olmasa uzun bir bantın her iki ucuna gidip sonra iniş alanına gittiğiniz her uçuş üçgen uçuşu olurdu.
EN A / B / C / D	Avrupa Normu yani Avrupa'ya göre (European Norm). Kanatları derecelendirmek ve standardize etmek için kullanılan geçerli sistem. EN A kanat kapanmadan müdahalesiz en kısa sürede ve en az yön değişikliğiyle çıkarken EN D kanat uzun sürede veya pilot müdahalesi ile çıkabilir.
En Boy Oranı	Aspect Ratio, Kanadın yere serildiğindeki eninin karesinin kanadın alanına bölünmesiyle elde edilir. Yani eninin boyuna bölünmesi gibi kolaylaştırılabilir. En Boy oranı yüksek kanatlar daha performanslıdır ancak daha fazla pilotaj isterler.
Etezyen Rüzgârı	Ege Denizinde Nisan-Ekim ayları arasında kuzeyden, Yunanistan'ın kara kesiminden başlayıp Akdeniz'e kadar uzanarak esen hâkim rüzgâr.
FAI	Uluslararası Hava Federasyonu. Federation Aeronatique Internationale birçok yarışmayı ve rekoru kontrol eder

Teknik Terim	Açıklama
FAI Üçgen Uçuşu	Üçgen şeklinde mesafe uçuşu ancak başlangıç ve bitişi yaklaşık aynı yerde olmalı, üçgen bacaklarından biri toplam uçuşun %28'inden kısa olmamalıdır ki zaten üçe bölünce %33 eder. Bu bakımdan zordur.
Firar Kenarı	Rüzgârın kanadı terk ettiği kanadın arka kısmıdır.
Fren	Kanadın en arka kısmına tutunan iplerin, sağ ve sol olmak üzere tutacak kollarla son bulan kumandası, kanadın arkasını bükerek direnç oluşturur böylece dönüşü sağlar.
G Kuvveti	Asıl anlamı yer çekimi ivmesi olmakla beraber ivmelenme veya savrulma gücünün anlatımı için yerçekimi ivmesi ile ölçülür. Spiral dalışta g kuvveti şiddetle hissedilir.
Geri Bildirim	Kanattan pilota gelen ve havanın ne yaptığını anlatan hareketler
Geçit	İki tepe arasında doğal veya yapay alçak alan
Geçit Rüzgârı	Kapuzlar, dağ boğazları, kentlerde apartmanlar arasındaki koridorlar gibi daralan geçitlerden esmeye zorlanan rüzgârın yönü ve hızının değişmesiyle başkalaşıma uğrayan rüzgâr; eşanlam: kanyon rüzgârı.
Güneş Yönelimli Rüzgâr	Heliotropik rüzgâr, doğuşundan batışına kadar güneşin gökyüzündeki konumuna bağlı olarak hız ve yönündeki değişimler sergileyen rüzgâr.
Günün Akışı Prensibi	Güneşin yükselmesiyle dağlarda önce doğu yamaçlarının ısınması sonra güney yamaçlarının ısınması ve en son akşam üstü batı yamaçlarının ısınmasını ön gören, beklenen vadi rüzgarları ve yerleşik termikler kullanarak dağlık alanda daha kolay mesafe yapılacağını savunan fikir.
Gol	Yarışmadaki son nokta merkezli çember veya çizgi.
Grup Uçuşu	Bir grup pilotla mesafe uçuşu yapmak. Termik bulmak kolaylaşır.
Isıl Alçak Basınç	Alpler, Toroslar veya büyük dağların gündüz ısınmasıyla meydana gelen bölgesel alçak basınç alanı. Dağ kütleleri çevresinde saat yönünün tersine rüzgarlar olur. Yazın o gün için hava olayları çok zayıfsa etkisi daha belirgin olur.
İndüklenmiş Sürüklenme	Hava içindeki hareketle havanın çevreye itilmesi ve cismin ardında anafor oluşmasıyla olan sürüklenme-direnç. Hızlandıkça bu etki azalır.
İniş Alanı	Güvenlik olarak gerekli şartları sağlayan, herkesin indiği yer.
İnversiyon	Sıcaklık terselmesi, Enverziyon. Normalde yerden yükseldikçe havanın soğuduğu görülür. Ancak bunun tam tersi olarak yükseklikle sıcaklığın arttığı atmosfer tabakası olarak ifade edilebilir. Eğer tabakanın tabanı yere değişiyorsa yer sıcaklık terselmesi, eğer taban yerden yukarıda ise yüksek terselme olarak isimlendirilir. Yani 1000 metre yüksekte 100 metre kalınlıkta hava sıcaklığının arttığı bir katman varsa buna inversiyon denir.

Teknik Terim	Açıklama
	Termikler bu tabakaya gelip duracaktır.
Hamle Cephesi	Kümülonimbus gibi bulutlarda yağmurla beraber yere doğru inen şiddetli rüzgâr yere çarpıp kilometrelerce alanda şiddetli rüzgâr ve türbülans oluşturabilir. (Gust Front)
Hâkim Rüzgâr	Teknik olarak gün, ay, mevsim veya yıl gibi belirli bir dönemde, diğerlerine göre en sık, en fazla esen rüzgârın yönü.
Hava Hızı	Hava aracının kanat yüzeyinden geçen havanın hızı. Havada rüzgarla sürüklenen bir yaprağa göre hızımız.
Hız Sistemi	Kanadın burnunu alçaltıp hücum açısını azaltarak daha hızlı uçmasını sağlayan sistem, kanat kontrolünde bir diğer kumanda, basıldığında A-B kolonlarını aşağı çeker.
Hücum Açısı	Kanadın ufuk çizgisine göre açısı
Hücum kenarı	Kanadın rüzgâra ilk temas eden ön kısmıdır.
Hücre	(Cell) Kanatta uzunlamasına kutular halinde sıralanmış önden açık arkada ise giderek küçülen hücre. En B kanatlarda ortalama 50 adet bulunur. Yarışma kanatlarında 100 adet olması artık normaldir.
Hücre Duvarı	Hücreleri birbirinden ayırıp kanadın alt kumaşıyla üst kumaşını birbirine bağlayan, içindeki geniş hava geçiş delikleriyle kanadın iç basıncının dağılmasını sağlayan kumaş duvar.
İniş Planlaması	İniş alanına irtifalı gelindiğinde bu irtifanın mesafe uzatılarak güvenli şekilde harcanması.
Kafa Rüzgârı	Gittiğiniz yönden gelen rüzgâr, yer hızı azalır.
Kanat Yüğü	Kanadın alanına düşen toplam uçuş ağırlığı. Kg/m2 olarak ifade edilir.
Kalkış Alanı	Hava araçlarının kalkış yaptıkları alan.
Kanat Ucu Girdabı	Wake türbülansı veya kuyruk türbülansı olarak ta geçer. Özellikle tandem kanatlarda her iki kanat ucunda havanın içeriye doğru dönerek burgaç şeklinde tandem kanadın arkasında kalması durumudur. Arkadan gelen kanat için risk oluşturabilir.
Havanın Gün Akışı	Gün içinde havanın değişimi
Kar Hattı	Dağlarda karlı alanın başladığı yer genelde termiğin koptuğu yerdir.
Karabina	Kuşamla kanat kolonlarını birbirine bağlayan genellikle çelikten yapılmış, klipsleri olan bağlanma aparatı
Karar Verme	Günlük yaşamda yapmaktan kaçtığınız ancak uçuştan önce ve

Teknik Terim	Açıklama
	sırasında çok önemli olan bireysel yetenek
Katabatik Rüzgârı	Vadi ya da dağların yamaçlarında soğuk nedeniyle yoğunluğu artan havanın tepeden aşağı süzülmesiyle oluşan rüzgâr.
Kaynayan Hava	Havanın dengesiz olması ve termiklerin baloncuklar halinde yükselmesi. Termikler tepelerin üzerinden kapmaktansa, eteklerden balonlar şeklinde ve atımlar halinde kopar. (Fizzy air)
Kaza Raporu	Kazaların tekrarlanmaması için belli formatta yazılan ders niteliğinde olan, birincil veya şahit pilotlar tarafından yazılan rapor
Kazımak	Yeterli termiklerin olmadığı durumda alçakta kalıp umutsuzca tepeye yakın termik aramak
Konfor	Uçuşta ve kanadın özelliğinde çok önemli bir özellik. Genelde es geçilir
Kontrollü Hava Sahası	İlgili otoritelerce ebatları tayin edilmiş ve kontrollü uçuşlar için hava trafik hizmeti icra edilen sahadır.
Konveksiyon	Sıvı ve gazlarda taşınma yoluyla ısının yayılabilme şekillerinden biri. Diğerleri İletim (temas) ve ışınım (radyasyon) yollarıdır.
Konverjans	İki veya daha çok hava akımının buluşması-çarpışması ile yere alçalamayıp yükselmesi
Kordo Hattı	Kanadın ön kısmından firar kenarına kadar uzanan hayali çizgi
Korku	İyidir, işe yarar ancak çok az veya çok fazla olması sizi bitirir.
Kopma noktası	Termiğin yerden ayrıldığı yer
Koş Koş Koş	Kanat açık ancak yer hızı yetersiz olduğunda yabancı ülkelerde de rastlanan ara gaz efekti
Köpek Balığı Profil (Shark Nose Profile)	Ozone firmasına ait patenti olan ve bazı firmaların patentli kullanımına rağmen büyük kısmının patentsiz kullandığı kanat önündeki hücre açıklıklarının daha altta ve çapraz çubuklarla güçlendirilmesi hali.
Köprü	Pilotların zor olan bir geçişi kaldırıcı alan veya belirli bir rota üzerinden geçmesini sağlayan hava hareketi. Mesela bir vadi geçişinde kesişen iki rüzgâr hattının kullanılması
Kravat	Kanadın bir ucunun (kulağının) kendi tarafındaki iplerin arasından geçmesi, takılan kısım büyükse tekrar açılıp ip kanadın üstünden atlamış gibi görünebilir. Bazen kanadın bir ucu diğer tarafın iplerine girebilir. Daha kötüsü iki ucu stol sırasında birbirine girebilir. Bu sonuncunun özel bir ismi yok.
Kubbe	Havayı geçirmeyen polyester malzemedен üretilmiş, havada süzülme

Teknik Terim	Açıklama
	sağlayan kumaş kısım
Kulak Kapatma	Kanadın kenarlarını uygun ipler çekilerek kapatılması suretiyle hızlı alçalma tekniği. Hız sistemi de kullanılarak daha da hızlı çöküş elde edilir.
Kuşam (Harness)	Pilotun uçuş koltuğudur. Yapısı sayesinde uzun uçuşlara imkân verir. Üzerinde yedek paraşüt montajı için bölme bulunur.
Kümülonimbus	Boran, oraj. Boyunun eninden çok yüksek olduğu, 20 dakika gibi kısa bir sürede oluşup, irtifada rüzgâr olmadığında 10 kilometreden de yüksekliğe çıkabilen, dolu veya sağanak yağış bırakan, yere doğru ve yerden çevreye kilometrelerce yayılan şiddetli rüzgarlar oluşturan yani hamleli rüzgar cephesi oluşturan doğa mucizesi. İrtifanın soğuk ve güneşin parlak olduğu nadir günlerde en sık bahar yaz geçişinde görülür.
Kümülüs	Adı gibi güzel bulut. Kısa ömrüne ufak bir sis gibi başlayıp, pofuduk küçük bir bulutken orda olmak istersiniz. Siz altına gittiğinizde tabanı düzleşmiş üstü karnabahar gibi olmuş yağız delikanlı birkaç dakika sonra göğsünü kabartıp sonra da rüzgâr altına doğru parça parça dağılacaktır.
Kümülüs Hümillis	Basık görünüşlü, dikey gelişmenin çok az veya hiç olmadığı cumulus bulutları. Gelişmeleri sıcaklık enverziyonu ile sınırlıdır. Bulutun alışılmamış benzer/homojen bir yüksekliği vardır. İyi hava kümülüsleri olarak bilinir.
Kümülüs Konjestus	Tabanı keskin hatta karanlık olan merkezi içeri doğru bombeli olan, kümülonimbus (boran, oraj, cb) olmadan önceki büyük bulut. Kümülonimbus gibi devasa değildir. İrtifadaki rüzgâr kuvvetli olursa bulutun tepesi yıkılır veya yüksek irtifada hava sıcaklığında artma varsa bulutun tepesi sınırlanır ve kümülonimbus oluşamaz.
LTF Sertifikası	Eski DHV sınıfı 2008'den beri LTF yani Alman Uçuşa Elverişlilik Sertifikası olarak anılmaktadır. LTF 1, 1-2, 2, 2-3 ve 3 vardır. EN testlerindeki gibi kanadın üretici tarafından önerilen en düşük ve en yüksek ağırlıklarda iki ayrı pilot tarafından uçulması ve bazı manevraların sonuçlarına bakılması açısından benzerdir ancak LTF'de şok testi 60 yerine 100 kg ile yapılır ayrıca üretim kalitesine bakılır ayrıca da DHV piyasadan sıfır kanat alıp pilotlarıyla onu havada çok daha ayrıntılı testlere sokup internetten sonuçlarını İngilizce ve Almanca olarak yayımlar. Sadece kanatlar değil yedek ve kuşamlarda EN testine göre daha ayrıntılı incelenir. Bu bakımdan alacağınız kanadın test raporlarını DHV internet sitesinden de okumanız önemlidir.
Mavi Gün	Termiklerin yerini gösterecek kümülüs bulutlarının olmadığı, havanın açık olduğu gün.
Merkez (Core)	Termiğin ortası, olmanız gereken yer.
Meteorolojik Rüzgâr	Sinoptik Rüzgar'da denir. O gün için coğrafi şekiller veya etkiler olmadığında esmesi gereken rüzgâr yönü
Meydan Trafik Sahası	İçindeki kule merkez alınarak 8 km yarıçapı olan, yerden 1000 metre

Teknik Terim	Açıklama
	yükseklığe kadar kontrol edilen sahadır. Hiçbir hava aracı müsaadesiz bu alana giremez.
Mikro Hamle Cephesi	Yağmurun yere ulaşamaması ancak yere doğru inen hava akımının yere çarparak şiddetli rüzgâr ve türbülans oluşturabilir.
Navlaka	Yedek paraşütümüzün katlanarak içine konduğu, yedeğin düzenli durmasını ve dış etkenlerden korunmasını sağlayan kumaş hazne.
Notam	Havacıları uçuş ve yer emniyetini etkileyebilecek bazı önemli durumlardan haberdar etmek için yayımlanan bildiri. İngilizce "notice to airmen" NOTAM (havacılara bildiri) kavramının kısaltmasıdır
Orografik Bulut (Dağ Bulutu)	Hava parçasının ada, dağ gibi yeryüzü topografik bir engebe tarafından yükselişe zorlanması sonucu, adyabatik ve dinamik soğumayla oluşan bulutlar; eşanlam:
Ova	Eğimi fazla olmayan, deniz seviyesinden yüksek olmayan ve dağların arasında çok geniş coğrafyadaki düzlüklerdir
Ova Uçuşu	Görece düz coğrafyada yapılan uçuş. Genelde arka rüzgarla yapılır.
Palye	İnişte kanadın yunuslama hareketine benzer biçimde hızlanması sağlanarak, enerjinin yere yakın sonuna kadar sönmülmesine imkân veren iniş yöntemi, en son hareket kanadın kabartılması ve pilotun koşmadan yere konmasıdır.
Parazit Sürüklenme	Yüzey sürüklenmesi ve şekil sürüklenmesi diye ikiye ayrılır. Metal bir plaka dik durunca şekil sürüklenmesi en yüksek olurken, havaya paralel yapıldığında şekil sürüklenmesi en az olacak ancak yüzey sürüklenmesi çok olacaktır. Hızlandıkça bu etki artacaktır.
Pilot	Kendisine, çevresindekilere ve doğaya karşı sorumluluk sahibi uçmayı bilen kişi
Plato	Yüksek coğrafyada, akarsuların kenarlarında vadiler oluşturduğu düzlüklerdir.
Porozite	Geçirgenlik. Kanat eskidikçe hava geçirgenliği artar.
Rabit Halka	Kolonlar ile askı iplerini birbirine bağlayan genelde üçgen veya oval şekilli metal halka.
Rakkas	(Wingover) Bir hat boyunca birbirini tekrar edecek şekilde kanadın örneğin sağdan dönüşle gidilen yönden tam geriye dönüp daha sonra kanadın altına hızlı bir girişle hızlanıp bu sefer soldan tam dönüşle tekrar aynı yöne dönülmesi hareketidir. Rakkas derinleştikçe kat edilen hattın uzunluğu ve kanadın öne atılımda geçirdiği süre artar. Rakkas genelde keyif için yapılırsa da yarışma kanatlarında yere yakın irtifa kaybetmenin dönüşten daha güvenli bir yöntemidir.

Teknik Terim	Açıklama
Rotor	Türbülans, girdap.
Rüzgâr Altı	Bir binanın veya tepenin rüzgârı karşılayan tarafından korunan, rüzgâr almayan korunaklı tarafı. Bir bulutun rüzgârdan sürüklendiği taraftaki yeri, rüzgârın çıktığı yer.
Rüzgâr Burgacı	Dalaz. Dust devil olarak ta bilinen burgu şeklinde yükselen hava.
Rüzgârı Arkaya Almak	Rüzgâr hızından faydalanıp hızlı uçmak, özellikle mesafe uçuşlarında çok fazla yararlanır.
Rüzgâr Döngüsü (Cycle)	Rüzgâr siklusu. Rüzgâr hamlesi demektir.
Rüzgârın Günlük Değişimi	Yer rüzgârı güneşin doğmasıyla birlikte saat yönünde dönüş yapmaya başlar ve hızı artar. Gece ise işlem tersine döner; hız azalır ve rüzgâr saat yönü tersinde dönüş yapmaya başlar. Rüzgârın hızı ise yerin ısınması sonucu termiklere bağlı olarak gün ortasında en fazladır. Sabaha karşı, günün rüzgâr açısından en sakin olduğu dönemdir.
Rüzgâr Hamlesi	Rüzgâr hızındaki şiddetli, ani ve 20 saniyeden daha kısa süreli olmayan artış. Genelde termikli havada termiğin kalkış alanı çevresinden gelip geçmesi veya kalkış alanının ardından kopması veya kuvvetlenmesi ile olan rüzgâr hızındaki tekrarlayan değişim. Bu hamlelerin arasında hız azalınca kalkış planlanır.
Rüzgâr Tulumu (Windsock)	Rüzgârın yönü ve şiddeti hakkında bilgi veren kumaş yapıdır.
Rüzgâr Tüneli	Hava akışına uygun cisimler üzerinde havanın etkisini incelemek üzere hazırlanan silindirik tünel.
Rüzgâr Üstü	Rüzgârı karşılayan, rüzgârın çarptığı taraf.
Sıcak Cephe	Sıcak hava kütesinin soğuk havayı genellikle kuzeye itirmesiyle günler içerisinde oluşan, sirrus ve yüksek irtifa bulutlarının habercisi olduğu, güneyli sıcak ve nemli rüzgârı getiren tembel cephe.
Sıcaklık Gradyanı	(Lapse Rate) Yerdeki hava parçasının yükseldikçe basıncın azalması sonucu soğuması nedeniyle yükseklikle gösterdiği kuru hava için her 100 metrede 1 °C ve nemli hava için 0.4 °C'ye kadar varan sıcaklık değişim oranı; eşanlam: düşey sıcaklık gradyanı. Hesabın tutması için adyabatik yani çevresindeki havayla ısı alış-verişi olmadan hesaplanır.
Sıkışmak	Yüksekte olup mesafe yapabilmektense, alçakta yamaçta kalıp zayıf kaldırıncılarla ilerleyememe, takılma.
Sirrus	En yüksek tülsü bulutlar. Alçak basınç alanının habercisi, güney rüzgarını getirir, lodos ve kapalı havanın belirtisi.

Teknik Terim	Açıklama
Soğuk Cephe	Soğuk hava akımının mevcut havayı alttan süpürürcesine kaldırıp, cephe sınırında yıldırım, şimşek ve yağışla karakterize, genelde orta ve alçak seviyede kalın karanlık bulutların habercisi olduğu, gelince kuzeyli rüzgarı getiren, soğuk ve kuru hava kütesinden kaynaklanır. Dinamiktir. Saatler içinde gelip geçerek sabah yağış, öğleden sonra ise pırl pırl bir gök yüzü bırakabilir.
Son Süzülüş	Mesafe uçuşunda günün sonundaki son süzülüş veya yarışmada gole giden son süzülüş (final glide)
Son Yaklaşma	Artık manevra yapılmaması gereken yere çok yakın irtifada düz uçuşla inişe yönelme.
Spin	Viril de denir. Kanadın bir tarafının stola girmesi ile açık olan tarafın daha hızlı uçarak kontrolsüz biçimde dönüğe geçmesidir. Negatif ve pozitif spin biçimleri vardır.
Spiral Dalış	Spiral atmak ta denilebilir. Kanadın bir tarafının freninin sürekli uygulanarak dönerek burğu şeklinde çok hızlı alçalma hareketi. Saniyede 40 metre irtifa kaybedilerek şiddetli g kuvvetine maruz kalınabilir. Bilinç kaybı ve ciddi yaralanmalar söz konusudur. Eğitimden kontrolünde çalışmalar ile geliştirilmelidir.
Stabil Spiral Dalış	Dönmenin etkisiyle (G kuvveti) pilotun kuşam içinde kanadın dönen tarafından kendini kurtaramaması ve kanadın dış fren uygulanmadan bu durumdan çıkamaması durumudur. Bu tip durumlarda yedek kuşam içinde pilotun ağırlığıyla sıkışabilir ve atılamayabilir.
Stol	(Stall) Kanadın artık uçamayacak kadar yavaşlaması sonrası girdiği durum. Tam stolda kanat dengeli veya salınımlı bir şekilde geriye doğru uçarak hızla irtifa kaybeder. Görünümü at nalı gibidir. Stol çıkışında ardından gelebilecek kapanmalara hazırlıklı olunmalıdır.
Derin Stol	Derin stol (deep stall) durumunda ise kanat ileri uçuşla uçmama arasında kalır, kanadın ardındaki türbülans frenlerden ve kolonlardan titreme olarak hissedilir ancak kanat tam stoldaki gibi şeklini kaybetmez. Kanada hız kazandırılması gerekir.
Sürtünme	Doğrusu sürüklenmedir. Hava sürtünmez. Hava molekülleri çarpıp sekerler.
Sürükleme	Havanın kanatta, pilotta, kuşamda ve iplerde yarattığı direnç kuvveti iki şekilde adlandırılabilir. Parazit sürüklenme ve İndüklenmiş sürüklenme
Süzülüş Açısı	Süzülüş oranının açısal ifadesi.
Süzülüş Oranı	Kanadın 1 metre irtifa kaybederken kaç metre ileriye taşıdığını gösteren orandır. Mükemmel şartlarda hesaplanan fabrika verisidir. Kanadın bu özelliğinden pilotun kanadı ne kadar kullanabildiği daha önemlidir.
Tam Hız	Hız sisteminde makaraların birbirine değerek hız sisteminin tamamı kullanılması sonucu elde edilen son hız (Full speed) Yarışma kanatlarında

Teknik Terim	Açıklama
	64 km/s hızla ulaşılabilirken En B kanatlar 50-56 km/s hızla çıkabilirler
Tandem	İkili, iki kişilik veya ard arda dizili demektir. Pilot ve yolcusu ile birlikte ikili uçuş şeklidir.
Taşıyıcı Kolon	Askı iplerini düzende tutan ve kuşamla bağlantısını sağlayan genellikle 3 ya da 4 parçadan oluşan sağlam yapı.
Temkinli Uçuş	Yüksekte kalıp çok hızlı gitmeyerek sizi yere indirecek yanlış yapmamaya çalışmak (conservative flying)
Tempo	Havadaki ritminiz. Hızlı olduğunda patlama riskiniz yüksek, yavaş olduğunuzda geride kalma riskiniz yüksektir
Tepe	Enine göre boyu yüksek olmayan 500 metreye kadar olan kara yükseltisi
Terazi	Tandem uçuşta yolcu ile pilotu ayırıp aynı zamanda dengelemeye yarayan genellikle üçgen şeklinde sağlam gereç
Termik	Isı ile yükselen hava kolonu. Güneş ışınları yeri ısıtıp ta oradan havayı ısıtarak yükseltir demek yer çekimi var diye elma düşüyor demek kadar işi basite indirgemektir.
Tolerans	Kanadın veya pilotun türbülansa veya kapanmaya karşı etkilenmeme durumu
Troposfer	Hava olaylarının yaşandığı havanın en alt katmanıdır. Yerden 6-16 km mesafeyi kapsar. (Boundary Layer)
Topografi	Yer yüzünün girinti çıkıntıları, yüzey grafisi
Trim Hızı	Kanadın fren müdahalesi olmadan süzülüş hızı modern En B kanatlarda 36-39 km/s'tir
Twist	Kanadın pilota göre bir tam tur dönmesi. Riskli bir durumdur hemen müdahale edilmez ise sonu yedektir.
Uçuş Kayıt Defteri	Pilotların bilgilerini ve uçuşlarını kaydettikleri defter
Vadi	Akarsuyun içinden aktığı sürekli inişi olan kilometrelerce uzayabilen dik alçaltı
Vadi geçişi	Mesafe uçuşunda dağların arasındaki geniş vadileri geçmek
Verimli Uçuş	Mesafe günün akışına göre uçuş ritminizi ayarlamaz. Normal uçuşta ise hava parselinin alçaltılması veya termik içindeki duruma göre hızınızı ayarlamaz. Genel olarak hızlı uçmak verimli uçmaktır ancak yere doğru hızla uçmak başka bir şeydir.
Vertigo	Baş dönmesi, oryantasyon kaybı, yönelim kaybı olarak çevrilebilir. Uçuşta

Teknik Terim	Açıklama
	yerin veya gidilen yönün tahmin edilememesi durumu
XC	(Cross Country) mesafe uçuşu
Yar	Uçurum
Yamaç	Belli bir eğime sahip tepe veya dağ yüzeyi
Yanal Salınım	Kanadın sağa ve sola salınma hareketi, ağırlık aktarma ile yumuşatılabilir
Yarım Hızlı	Hız sisteminde makaraların toplam yolunun yarısı kat edildiğinde oluşan frensiz hızdan daha hızlı uçuş
Yatma Açısı	Kanadın ufuk çizgisine göre yataydaki açısıdır.
Yedek	Yedek paraşüt genelde kırmızı deklanjörü ile pilotun önündeki haznede değilse kuşamin sağ alt tarafında bulunur.
Yelken Uçuşu	Belli bir eğime sahip tepenin kaldıracı hattında yine yeteri kadar rüzgâr ile hayali bir çizgide gidip gelerek yapılan uçuş
Yer Hızı	Yerdeki birine göre hızımız.
Yerleşik Termik	Neredeyse her zaman aynı yerde çalışır halde bulunabilen kaldıracı termal akım.
Yengeçleme	Uzun süzülüşlerde rüzgâr yandan geldiğinde sizi bir tarafa sürükleyeceği ve rotada sapma yaratacağı için yönünüzü rüzgarın geldiği tarafa döndürerek doğrultunuzu koruma yöntemi, Kurz tutmak.
Y Kolu	Yedeği kuşama bağlayan kol. Yedek açılınca pilotun sırt kısmından iki adet kolonla yedeğin taşıyıcı kolonuna bağlanır.
Yoğuşma Noktası (Dew point)	Nemli havanın suya dönüşmesi sıfırın üstünde ve 100 derecenin altında her sıcaklıkta olabilir. Basınç yani irtifa en önemli ikinci etmendir. Yoğuşma noktası bulutun tabanını verir.
Yunuslama	Öne arkaya salınım hareketi, kapanmaları önlemek için iyi bir alıştırmadır.
Yükselme Hızı	Varyonun ölçtüğü tırmanma hızı saniyede kaç metre yükseldiği gösterilir. Bazı cihazlar son 10-20-30 saniyedeki veya yükselmenin tamamındaki ortalamayı gösterebilir.
Yüksek Basınç	Antisiklon 1013 milibar'dan daha yüksek basınçlı ülke ebatlarında hava kütlesi. Ülkemizi Sibiryaya yüksek basıncı ve Asor yüksek basınç alanı etkiler. Genelde soğuk cephe geçişleri ile kuvvetli yağış sonrası kuru ve soğuk hava ve kuzeyli-batılı rüzgarlar getirir. Cephe geçişi sonrası hava açık ve bol güneşlidir. Bu havalarda uçmak çok keyiflidir.
Wingover	Rakkas'a bakınız.

Teknik Terim	Açıklama
Wind Dummy	Yarışmalarda pencere açılmadan önce kalkış yapıp havayı gösteren, deneyen pilota denir.

“Bu dokümandaki içerik internet ortamından alınmış olup düzenleme çalışmaları devam etmektedir. Bazı terim ve açıklamalar yetersiz olup geliştirilecek ve düzeltilecektir.”

